

PEVSKI ZBOR UČITELJSTVA UJU V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 10. MAJA 1930.

SPORED KONCERTA

OB PETLETNICI PEVSKEGA ZBORA

DIRIGENT: PROF. KUMAR SREČKO

SODELUJEJO: SOPRAN SOLO GDČ. MEZE ANICA, PRI KLAVIRJU
G. PROF. RAVNIK JANKO IN G. ŠIVIC PAVEL

PROGRAM:

1. Emil Adamič: **Zabučale gore.** (Teče voda . . .).
2. Franjo Dugan ml.: **Dvije narodne iz Bosne.**
 a) Uzeh djugum.
 b) Jel' ti žao.
3. Franjo Dugan ml.: **Jurjevske pjesme iz Turopolja.**
 a) Jurjevska iz Dubranca.
 b) Druga jurjevska iz Dubranca.
 c) Jurjevska iz Buševca-Kuće.
4. Emil Adamič: **Vragova nevesta.**
5. Anton Lajovic: **Zlato v Blatni vasi.**
6. Marij Kogoj: **Vrabci in strašilo.** (Mešani zbor).
7. Zlatko Grgošević: „**Okolo žnjačkoga venca**“.
 a) Posle žetve.
 b) Po putu.
 c) Pred vrati.
 d) Molitva „okolo žnjačkoga venca“.
 e) Za „zbogom“. (Ženski in mešani zbor in dvojni mešani zbor).

O ♪ D ♪ M ♪ O ♪ R

8. Josip Stolcer-Slavenski: **Romarska popevka.**
9. Anton Lajovic: **Koledniki.**
 a) Žalostni koledniki.
 b) Častitljivi koledniki.
 c) Veseli koledniki.
10. Anton Lajovic: **Žabe.** (Ženski zbor a capella).
11. Janko Ravnik: **Zimska pesem.**
12. " " **Kmetiška.** (Ženski zbor s spremljevanjem klavirja).
13. Boris Papandopulo-Pečić: **Pjesme svatovske.**
 a) Kad krenu svatovi.
 b) Kad igra kolo.
 c) Kad odvedu nevestu.
 d) Kad djevojka prima dobru molitvu.
14. Vinko Žganec: **Jedna majka vumrla.**
15. " " **Črne čizme z vuskimi petami.**
16. " " **Dildil duda.**
17. Emil Adamič: **Potrkan ples.**
18. St. Mokranjac: **Srbske narodne pesmi.** (X. šopek).

Zabučale gore. (Teče voda . . .).

(Moravska narodna — prevedel O. Župančič — priredil v proslavo 80letnice gospoda prezidenta T. G. Masaryka Emil Adamič.)

Zabučale gore,
zašumeli lesi,
ah, mladost ti moja
kam ušla si, kje si?

Ah, mladost ti moja,
kam si se zgubila?
Kakor da bi kamen
voda potopila.

Casi, mladi časi
neužiti krasí,
moja mlada leta
niso vžila sveta.

Kamen, še ta kamen
v vodi se obrne,
le mladost se moja
več nikdar ne vrne.

Dvije narodne iz Bosne.

Besedilo narodno.

a) Uzeh djugum.

Uzeh djugum i maštrafu,
podjoh na vodu! Aman!

b) Jel ti žao.

Jel' ti žao, draga,
ej!
Jel' ti žao, dušo,
što se rastajemo?

Jurjevske pjesme iz Turopolja.

Besedilo narodno.

a) Jurjevska iz Dubranca.

Lepi Juro kres nalaže,
levom rukom venčec vija,
na Jurjevo na večer.

Levom rukom venčec vija,
desnom rukom kres nalaže,
na Jurjevo na večer.

Nestalo mu malo zlata,
malо zlata, za dva lata,
na Jurjevo na večer.

Nije Juraj svaki dan,
več u letu jedan dan.

Pisan vusem prošel,
zelen vusem došel,
iz zelene gore
v ovo ravno polje.

c) Jurjevska iz Buševca - Kuće.

Faljen Isus i Marija,
kruto jako veseli se
kano drvo zeleni se.

Sveti Juraj jake krvi
med junaki bil je prvi.
Sveti Juraj sabljom kreće,
pa pozaju glave seče.

b) Druga jurjevska iz Dubranca.

Japo, mamo, hote gledat
zelenoga Jurja.

Vragova nevesta.

Besedilo narodno.

Sta živila stari oče, stara mati.
Nista več otrok imela,
kakor eno samo hčerko,
po imenu Majdalenko:
lepo ime Majdalanka.
Starši so jo pa prosili
da b' se bila omožila.
Kdor jo hoče, tega noče.
Kogar hoče, on je noče.
Pa je rekla stari mati:
»Po te pride vsa hudoba!«
Komaj mat' je zgovorila,
polni vrt je črnih svatov.
Pa je rekla stari mati:
»Bom kadila in škropila!«
Tak je rekel starešina:
»Le kadite in škropite,
Majdalanka je le naša!«
In so na konjiče sedli
in trdo so oddirjali
po skalovju in pečovju,
ogenj jim spod nog je švigal.
Tak je rekla Majdalanka:
»Kaj te prosim o moj ženin!
Naj na črno zemljo stopim
in zavpijem naj v nebesa!«
Pa je rekel starešina:
»Le zavpij enkrat, al' dvakrat,
saj t' ne bo nič pomagalo!
Majdalanka si le naša!«
Stopila na črno zemljo,
v svete vpila je nebesa:
»Moj Bog, moj Bog,
zakaj si mē zapústil!«
Strila se gosta meglica,
polna nebeških angeljcov.
že so vzeli Majdalenko,
nesli jo v svete nebesa,
gori k Očetu nebeškem.

Zlato v Blatni vasi.

Oton Župančič.

Prišli trgovci z novci
za šalo v Blatno vas zares,
na trgu sredi blata
pustili pisker zlata,
potem naprej, haha, zares,
zares trgovci z novci!

Prišla je putka tutka
za šalo v Blatno vas zares,
vse blato potacála,
zlato je pozobala,
potem naprej, haha, zares,
zares da putka tutka!

Vrabci in strašilo.

Oton Župančič.

Civ-čiv, čiv-čiv,
še dolgo bom živ,
živ-žav, živ-žav,
še dolgo bom zdrav:
na sredi polja
tri vreče prosa!

Civ-čiv, živ-žav,
vse prav? Vse prav!
Civ-čiv, čiv-čiv,
saj nisem jaz kriv,
živ-žav, živ-žav,
če mož je brljav,
če metlo ima,
pa mesti ne zna.

Civ-čiv, živ-žav,
vse prav? Vse prav!

„Okolo žnjačkoga venca“.

(Pučki obred.)

a) Posle žetve.

Gore nam, gore, sónčečel!
Po tem drobnem póleku,
po tem tankem láseku!
Sónce nam sija prek vode,
ftiček nam zleče prek gore!
Blagoslóvi nas, Majka Božja,
preljuba Devica Marija!
Na skali nam, ftiček te vode:
naj se napije Jezuš z nje,
svojoj lúblenoj Matrjoj,
z lubojo Dévicoj Marijoj!

b) Po putu.

»Višnja moja, višnja moja,
jel' si mi zélena?«
»Duša moja, duša moja,
jel' si mi lúblena?«
Vu te černe gore,
na kite borove,
doletela ftičica preljepa.
Vu te černe gore stiha zapopeva,
stiha zapopeva od drágega mojga!
Pri te ljape rože stiha zápopéva,
i pri Majke Božje, pri te ljape rože.
Pri te ljape rože stiha pápopéva,
stiha zapopeva od drágega mojga! —
»Višnja moja, višnja moja,
jel' si mi zelena?«
»Duša moja, duša moja,
jel' si mi lublena?«

c) Pred vratim.

Dime ideme, Boga molime,
Boga zmožnoga, suca oštrega.
Haj, žetva je!
»Jel' so nam doma visoka gospoda?«
Nósime dar: »Pšeničen venec,
dóma peljáme mlade žnalice,
zdálkega pótá na dáre čékame!
»Jel' so nam doma visoka gospoda?«
Ljepo pozdrávljame, mi žnalice,
preljépi dar Vám díme nósime,
preljépi dar: Pšeničen venec!
»Jel' so nam doma visoka gospoda?«
Dime ideme, Boga molime,
Boga zmožnoga, suca oštrega.
(Haj, žetva je!)

d) Molitva „okolo žnjačkoga venca“.

Večer nam je rosa pádala,
nju Marija glédala,
z lépega dvórca od Boga,
od smilenoga Jézuša.
»Smileni, o Jézuš,
dojdí k nam,
pélav nam duše v svétel raj.
v svétel nam ráju najbole,
gde so se dúše vésele!«

e) Za „zbogom“.

»Gázda, lehku noč, od Boga pomóč,
od Majke Marije, preléhku dobru noč!«
»Vaši dari su zebráni,
naj vas Božja ruka bráni,
naj vam Bog je na pomoč!«
»Pústite nas, dragi gázda,
pústite nas gázdarica,
kaj bi išli spatl!«
»Vsím skup lehkú noč, od Bóga pomoč.
od Majke Marije, preléhku dobru noč!«
»Lehku noč!«

Romarska popevka.

Besedilo narodno.

O Marija, majka božja,
majko milosrdna,
k Tebi moli moja duša:
Marija, bístriška Marija,
moli Bogá za nas!

Koledniki.

Oton Župančič.

a) Žalostni koledniki.

V dve gube vsi hodimo,
milo Jero vodimo,
venomer se cmiha, joče,
Bog ga vedi, kaj si hoče,
radi jo spečali bi,

dober kup jo dali bi:
kdr naprti jo na rame,
za nameček naj si vzame
še čmerike butaro,
kisa polno čutaro.

b) Častitljivi koledniki.

Staro šego hranimo,
novo leto znanimo:
mladi Božič in Marija
bodi naša tovaršja;
dani so obeti nam,

zlata zvezda sveti nam,
njene se držimo poti,
da nas zloba ne zaloti
starega prismeđa
krutega Herodeža!

c) Veseli koledniki.

Čase pregledujemo,
za se koledujemo
in za lepo leto mlado
preobračamo navado.
Nič od vas ne prosimo,

mi darove nosimo,
meh za smeh in vrečo sreče
Ciciban za nami vleče,
ne za hišo zidano,
le za voljo židano!

Žabe.

Oton Župančič.

Rega, rega, rega, rega,
vedno hujša je zadrega,
solnce že do dna nam sega,
jojmene, kaj bo iz tega!
Kum kum,
le pogum:
Slišal sem od juga šum!

Kvak, kvak,
glej oblak;
glej oblakov sivih vlak;
vedro vode nosi vsak,
kmalu bo vse polno mlak!

Rega, rega, rega, rega,
Bog nas reši vsega zlega!

Kum kum
le pogum!

Kvak, kvak,
glej oblak!

Zimská pesem.

Fr. Zbašnik.

Tího, láhno, tího, láhno
v noč snežinke létajo,
kákor da metúljčki beli
skozi zrák se šetaj...

Roke véle, lica bléda
zálost na obrázu
v duši težke, težke sanje
o otrócih gladu, mrazu...

V sanjah máti roke sklépa
glávo klóni, pláka...
Ura bije in odbije
zopet tikataka...

Tího, láhno, tího, láhno
v noč snežinke pléšejo,
kakor da si vile gorske
zlate laske češejo.

Kmetiška.

Fr. Zbašnik.

Sla devójka v mlado jutro,
v mlado jutro, v žitno polje,
v žitno polje, dobre,
dobre volje, ej najbólje.

Izpod néba jo škrjánček
s pésmijo pozdravljal,
— svetle zore poln do vrha —
mak ji s čášo je nazdrávlijal.
Kot kraljici je pšenica
vdáno se ji klanjala:
Ej devojka rožnólica,
kaj si, kaj si sánjala?

Sla devójka v mlado jutro,
cesta vsá je běla bila,
— a devójka — rajske volje —
da je pot zgredila...

Pjesme svatovske.

Besedilo narodno.

I. Kad krenu svatovi.

Oj!
Oj, jabuko zeleniko,
lijep li si rod rodila.
Na tri grane, tri jabuke,
na četvrtu soko sjedi.
Soko gleda ravno polje,
a uz polje kita svata.
Haj!
Plemenit se Pavo ženi,
plemenitu ljubi vodi.
Haj!
Razgojenu kao jelu

i pitomu kao pčelu:
ji pitomu kao pčelu:
Opuna su joj usta meda!
Oj!
JU licu je bijela i rumena,
čiz daleka dvoru svjetlost dava.
Haj!
Koliko je divna i lijepa!
Oj!
JU kosu joj sunca donesite,
ispored sunca: jasnoga mjeseca!
Haj!

II. Kad igra kolo.

Skoči kolo, da skočimo, haj!
Da bi nama u čas dobar.
Skoči kolo...
Fatajte se bjele ruke,
gleđajte se crne oči, haj!
Svatovi se svi skupiše,
i divno se nakitiše.
Brze konje z igraše, haj,
Vrane konje osedlaše,
britke sablje pripasše.
Brze konje zaigraše,
u djevojke odigraše! Skoči kolo!
U djevojke odigraše! Skoči kolo...

III. Kad odvedu nevestu.

Oj!
Zlatni topi u grad udariše;
lijepu Maru u dvor odvedoše.
— Lijepa Maro, jel' ti žao majke?
— Zašto bi mi žao bilo majke?
U mog dragog bolju majku kažu!
— Lijepa Maro, jel' ti žao babe?
— Zašto bi mi žao bilo babe?
U mog dragog boljeg babu kažu!
Oj!

IV. Kad djevojka prima dobru molitvu.

U ime Boga, u čas dobrā, amin.
Nevjestice mlada u novome piru,
da bi uživala sve danke u miru, amin.

Da bi se nazvala sedam sina majka
svemu rodu i plemenu na veliko čast. Amin.

Jedna majka vumrla.

Besedilo narodno.

Jedna majka vumrla,
detešće je stavila,
detešće je stavila.

Otec se oženio,
ženku si dopeljao,
tu nesrečnu mačehu.

Dete prosi kruheka,
dala mu je kamenca,
mrsko ga izšíbrala.

Črne čizme z vuskimi petami.

Besedilo narodno.

Črne čižme z vuskimi petami
ke je Herceg pogodil vúni pod vrbámi.
Túlipan črleni
al da vélka ljúbav med námi.

Ljúbil sám te, grličica drága,
dok si bíla lépi cvet, dok si bila mlada.
Túlipan črleni
al da velka ljubav med námi.

Ar ne zráste žito na kocénju!
Popevájte sněšice, ke ste vu pošténju.
Túlipan črleni
al da velka ljubav med námi.

Dildil duda.

Besedilo narodno.

Dildil duda, zletine cigani.

Aj, aj, to—to—to!

Dildil duda, žena ti je huda.

Aj, aj, to—to—to!

Dildil duda, zdrapana je bunda.

Aj, aj, to—to—to!

Potrkan ples.

Besedilo narodno.

Polka je ukazana,
tla so namazana;
hoj haj, hoj haj
kaj bo pa zdaj?
Igra je ukazana,
tla so namazana;
hoj hej, hoj hej
pod se ogrej!

Zahvaljen bod' ljubi moj zeti,
ki prišel si pikasto vzet;
je pikasta, lisasta,
šepasta, vegasta,
skrinjo pa polno 'ma
suh'ga zlata.

Tolaži se dobri moj sin
saj nisi edini trpin;
tud' moja je muhasta,
sitna, jezikasta,
trdih pesti in
koščenih je rok.

Fantje, dekliči vi,
bas že hudo renči;
hoj hej, hoj hej
kri se razgrev!

Roka naj roke se
trdno drži;
hoj hej, hoj hej
lice žari.

Srbske narodne pesmi.

Besedilo narodno.

(X. šopek.)

Biljano platno beleše
na ohridski te izvori.
Mi pominaha vinari
vinari Belogradjani:
»Vinari more Belogradjani
krotko terajte karvanot,
da ne mi platno zgazite
ot mi je platno darovsko.«

Biljano momo ubava!
Ako ti platno zgazime,
so vino će go platime.

Vinari, more, Belogradjani,
ne vi go sakam vinono.
Tok vi go sakam ludano,
što napred tera karvanot,
što nosi lesot nad oko,
Biljano gleda pod oko.

Do tri mi puški puknale,
do tri junaci padnale.
do tri mi majke, tugo, plakale.

Dinka dvori mete,
drobni solzi roni.
Dinka popova Ikonomova.
Pušči me mila majko,
do na dvor, da vidim.
Mi vrví majko no ludo i mlado.
Da nego, mila majko, ja sakam.

Niknalo, niknalo cveče šareno
vo momi no to pendžerče.
Denje go moma vardeše.
Noće go bećar kradeše.
De gidi bećar budala.
Ne znaješ Fanče da ljubiš,
sam znaješ cveče da kradeš.

Pevski zbor učiteljstva UJU Ljubljana je osnoval leta 1925. g. prof. Kumar Srečko, s pomočjo g. prof. Marka Bajuka, pod okriljem Društva učiteljev glasbe. Po združitvi vsega učiteljstva v skupno organizacijo, je pristopil tudi pevski zbor kot sekcija k Udrženju Jugoslovenskega Učiteljstva (U. J. U.), poverjeništvo Ljubljana.

Danes šteje zbor 80 članov in članic iz vse Dravske banovine, ki prihajajo k skupnim vajam predvsem v pouka prostih dneh. Zborov dirigent je Srečko Kumar, prof. na glasbeni akademiji v Zagrebu, a predseduje mu Grčar Tit, šolski upravitelj na Barju.

Srečko Kumar, dirigent pevskega zbora in profesor na Glasbeni Akademiji v Zagrebu ter ravnatelj privatne glasbene šole »Muzički tečajevi« je bil rojen leta 1888. v Kojskem pri Gorici. Absolviral je učiteljišče v Kopru, a glasbeno se je izobraževal na Tartinijevem konservatoriju v Trstu in v Lipskem pri prof. Jos. Pembauru.

Leta 1920. je ustanovil Pevski zbor slovenskih učiteljev v Julijski Benečiji s katerim je priredil več uspehov koncertov po severni Italiji. 1924. je prevzel mesto učitelja glasbe na Glasbeni Matici v Ljubljani in dirigentstvo pevskega zbora. 1926. je bil imenovan za prof. na Glasbeni akademiji v Zagrebu in za dirigenta pevskega zbora »Kolo«. S tem zborom je z velikim uspehom nastopal na mednarodnem festivalu za moderno glasbo v Frankfurtu. Dirigent in idejni voditelj pevskega zbora UJU je od njega ustanovilve z velikim uspehom absolviral v marcu in aprili 1930. turnejo po Češkoslovaški.

Franjo Dugan ml. rojen leta 1901. v Zagrebu. Od mladosti se bavi z glasbo, a posebno se zanima za ljudsko glasbo in glasbo primitivnih narodov. Nekatere njegove kompozicije so nagradili ob priliki raznih natečajev. Komponiral je nekoliko ciklusov pesmi za glas in klavir, veliko moških, ženskih in mešanih zborov, staroslovansko mašo za mešan zbor, ciklus narodnih bosanskih za moški zbor in pihalni orkester ter več medjimurskih in bosanskih narodnih za klavir, itd.

Boris Papandopulo - Pečič, rojen 25. februarja 1906. leta v Honnenu ob Reni. Gimnazijo in glasbeno akademijo je absolviral v Zagrebu. Leta 1926. ga pošlje Igor Strawinski, stari prijatelj njegove rodbine, s priporočilom holandskemu dirigentu Dirk Focku, da se priuči v »l'ar de conduire l'orchestre« t. j. v vodstvu orkestra. Fock je ta čas bival na Dunaju, kjer je bil direktor »Konzerthausvereina« in upravnik odseka za dirigiranje na glasbeni akademiji. Papandopulo je z njim sodeloval nad leto dni kot asistent. Po Fockovem odhodu z Dunaja se je zanimal in proučeval način orkestralne interpretacije Rudolfa Nilinsa, koncertnega direktorja »Wiener Oratorienvereinigunga«, »Tonkünstlerorchestra« in profesor dirigiranja na »Wiener Neues Konservatorium«. Sedaj je dirigent pevskega društva »Kola« v Zagrebu.

Emil Adamič se je rodil 1877. leta na Dobrovi pri Ljubljani. Konservatorij je absolviral v Trstu, državni izpit iz glasbe pa na državnem konservatoriju v Ljubljani z odličnim uspehom. Službuje na drž. učiteljišču v Ljubljani kot profesor glasbe. Za časa vojne je bil na konservatoriju v Taškentu kot profesor za kompozicijo, a kasneje je

postal direktor tega zavoda, intendant opere in vodja etnografskega oddelka za orientalsko folkloristiko, itd.

Po vojni je s pomočjo državne štipendije zbiral narodne pesmi po širni državi. Bil je dirigent orkestra Glasbene Matice v Ljubljani, sedaj pa deluje kot glasbeni kritik pri »Slov. Narodu« in »Jutru« ter redakter »Nove muzike«. G. Adamič je eden izmed najplodovitejših slovenskih skladateljev in zastopa v pretežni večini nacionalno smer v slovenski glasbi.

Josip Stolcer - Slavenski se je rodil v Čakovcu leta 1896. Samouk je napisal simfonijo za veliki orkester, s katero je vzbudil pozornost Čakovčanov, kateri so ga poslali na glasbeno akademijo v Budimpešto. Tu je bil učenec Herzfelda, Kodalyja, Siklosa, itd. Po vojni je bil tri leta pri Vit. Novaku v Pragi, sedaj pa je profesor na Glasbeni šoli v Beogradu.

Napisal je: Nokturno za veliki orkester; zbole: Voda zvira, Romarska, Ftiček veli, Molitva dobrim očima, Nikad, itd. — Klavirsko suite za gosle in orgle, II. kvartet, kvintet in Balkanofonijo za veliki orkester.

Anton Lajovic, rojen 1878. leta v Vačah pri Litiji, je izrazit pristaš novejše smeri v glasbi. Mnoge njegove skladbe so znane tudi izven Slovenije, posebno v Hrvatski in Srbiji. Napisal je tudi več velikih del za orkester in zbor.

Zlatko Grgošević, rojen v Zagrebu 23. maja 1900., je studiral glasbo v Zagrebu pri Lhodku, Duganu, Dobroniću, Bersu, itd. Sedaj službuje kot profesor glasbe na privatni glasbeni šoli »Mužički Tečajevi« v Zagrebu.

Njegova najvažnejša dela so: ciklus »Kajkavska lirika«, »Od kolijevke do motike«, »Dvije skice za komorni orkester«, »Žetva« v 6 delih. Razven tega več samostojnih kompozicij za zbor in nekoliko kratkih kompozicij za komorni ansambl.

»Stevana Mokranja« lahko nazivamo klasika jugoslovenske, predvsem srbske narodne glasbe. Njegova največja zasluga je v tem, da je seznanil svet s srbsko narodno pesmijo in to v tako dovršeni formi, kakor jo ne pozna niti ena glasbena literatura tujih in večjih narodov. Njegovi rukoveti iz posameznih krajev srbske zemlje so najidealnejši predstavniki nacionalnega čustvovanja in duše srbskega naroda. Rojen je bil 1858. v Mokranju. Umrl je 1914. v Skoplju.«

Janko Ravnik, rojen 1891. v Bohinjski Bistrici. Vstopil je kot 12 leten deček v orglarško šolo v Ljubljani in jo je po 3 letnem študiju absolviral ter vstopil kot učenec v Glasbeno Matico. Konservatorij je absolviral v Pragi pri prof. Jiránekovi. Po vojni je bil nekaj časa dirigent v Narodnem gledališču v Ljubljani, a danes službuje kot prof. klavirja na drž. konservatoriju v Ljubljani. V svojih skladbah je dosledno na višku svojega časa. Njegova posebnost leži v izredni harmonski konceptiji. Več skladb je objavljenih v glasbeni reviji »Novi akordi«. Izdal je tudi ciklus solospevov »Seguidile«.

Marij Kogoj, rojen 1895. v Trstu je obiskoval gimnazijo v Gorici, glasbeno akademijo na Dunaju pri Fd. Schickarju, pozneje pri Schönbergu. Sedaj je član Narodnega gledališča v Ljubljani. Njegovo glavno delo je opera »Crne maske«, z velikim uspehom izvajana v narodnem gledališču v Ljubljani. Komponiral je mnogo del za klavir (dve suite za klavir etc), samospeve in zbole: Requiem, Narodu, Slovo, Nageljni, poljski, Barčica, Vrabci in strašilo etc.

Dr. Vinko Žganec je bil rojen 1890. leta v Vrašincih v Medjimurju. Absolviral je gimnazijo v Varaždinu, na vseučilišču v Zagrebu pa teološko in pravno fakulteto. Zbral je več šopkov narodnih pesmi, predvsem medjimurskih in komponiral nekoliko zborov.